

Bill Gates, orakel, weldoener en online-zondebok

Bill Gates voorspelde de pandemie al jaren geleden. En nu heeft de miljardair plannen voor de bestrijding. Maar hij wordt gewantrouwd door rechtsradicalen en allerlei complotdenkers op sociale media.

Arjen van der Ziel Trouw: 1 mei 2020, 08:35

Bill

Gates ©© Daniel Berman 2017

Voor de een is het een blijk van zijn genialiteit en zijn oprechte belangstelling voor volksgezondheid. Voor de ander is het een bewijs dat hij een schurk is die met vaccinaties de hele wereldbevolking aan zich wil onderwerpen, zoals hij eerder computergebruikers afhankelijk maakte van zijn software. Feit is dat Bill Gates al jaren geleden een pandemie voorspelde.

De Amerikaanse miljardair hield vijf jaar geleden een zogenoemde Ted Talk waarin hij stelde dat de internationale verspreiding van een besmettelijk virus een groter gevaar vormde dan een

atoomoorlog. Volgens hem was de wereld ‘niet voorbereid’ op zo’n pandemie. “We hebben heel weinig geïnvesteerd in een stelsel om een epidemie te stoppen”, waarschuwde Gates.

‘De klok tikt’

De filantroop trok een vergelijking met de ebola-epidemie, die uiteindelijk aan zo’n 11.000 mensen het leven kostte, maar grotendeels beperkt bleef tot [West-Afrika](#). Volgens Gates kwam de wereld daarmee goed weg, omdat ebola zich niet via de lucht verspreidde en er geen uitbraken waren in belangrijke steden. Ook waren besmettelijke patiënten doorgaans al zo ziek dat ze op bed moesten blijven. Maar hij waarschuwde dat een griep-achtig virus in de nabije toekomst voor veel grotere problemen zou kunnen gaan zorgen. En hij riep de wereld op om zich te voorbereiden. “We hoeven niet in paniek te raken”, orakelde hij. “We hoeven geen blikken spaghetti te hamsteren of in onze kelders te schuilen. Maar we moeten wel aan de slag, want de klok tikt.”

Nu zijn onheilsvoorspelling aan het uitkomen is, heeft Gates aangekondigd dat hij het gewicht van zijn Bill & Melinda Gates Foundation in de strijd werpt tegen het nieuwe coronavirus. De oprichter en voormalig topman van softwareconcern [Microsoft](#) is de op een na rijkste persoon ter wereld en zijn goededoelenfonds, dat beschikt over zo’n 43 miljard euro, is ook een van de rijkste liefdadigheidsinstellingen op aarde. Het fonds redde de afgelopen twee decennia veel levens in arme landen door grootscheeps in te zetten op de strijd tegen ziekten als aids, malaria en tuberculose. Het gaat de aandacht nu sterk verleggen naar Covid-19.

Veelbelovende vaccins

Gates beloofde per direct 230 miljoen euro voor de strijd tegen het longvirus en wil nog veel meer doen. Zo gaat hij de bouw van fabrieken financieren voor de vervaardiging van zeven veelbelovende vaccins. Deze fabrieken zullen tegelijk worden gebouwd met de ontwikkeling van de vaccins, om direct op grote schaal te kunnen produceren zodra een vaccin is goedgekeurd. Gates neemt hierbij voor lief dat een deel van de fabrieken niet zal worden gebruikt omdat slechts een of twee vaccins in productie gaan. “We zullen een paar miljard dollar verspillen aan fabrieken die we nooit zullen gebruiken”, zei hij in tv-programma ‘The Daily Show’. “Maar we zitten nu in een situatie waarin duizenden miljarden dollars verloren zijn gegaan door anti-coronamaatregelen. Dus het is het toch waard. Elke maand telt.”

De 64-jarige Gates toont zich hiermee een typisch Amerikaanse, ondernemingsgezinde filantroop. “Je ziet in de identiteit van dit soort fondsen vaak het karakter van de oprichters terug”, vertelt Theo Schuyt, hoogleraar filantropie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. “Bill Gates is een succesvolle ondernemer. Dus als hij zoiets als dit aanpakt, doet hij dat ook op een ondernemende manier. Hij kijkt er heel zakelijk naar en wil effect sorteren.”

‘Dit is als een wereldoorlog’

Gates lijkt hierbij, net als eerdere Amerikaanse ondernemer-filantropen als staalbaron Andrew Carnegie en olietycoon John D. Rockefeller, op zijn minst voor een deel te worden gedreven door een zucht naar onsterfelijkheid. “Toen hij nog de baas was van Microsoft, was er nogal wat aan te merken op zijn manier van werken”, zegt Harry Hummels, hoogleraar ethiek, investeren en sociaal ondernemen aan de Universiteiten van [Maastricht](#) en Utrecht. “Hij heeft zijn diepe zakken deels te danken aan de monopoliepraktijken van Microsoft. In de [Verenigde Staten](#) is het niet ongebruikelijk dat vermogenden een deel van hun rijkdom teruggeven aan de samenleving. Daarmee zet Gates, mogelijk zonder dit expliciet na te streven, een monumentje op voor zichzelf. Hij gaat de geschiedenis in als de man die actief bijdroeg aan de uitbanning van het coronavirus.”

Zelf zette Gates zijn ideeën over Covid-19 uiteen in een doorwrochte blogpost van ruim 6000 woorden, getiteld 'De eerste moderne pandemie', die hij vorig week online zette. Volgens de zakenmagnaat zal de pandemie een stempel op onze tijd drukken zoals de Tweede Wereldoorlog dat met eerdere generatie deed. "Dit is als een wereldoorlog", schrijft hij. "Alleen staan we in dit geval allemaal aan dezelfde kant."

Hierbij legt Gates, zoals hij al jaren doet, de nadruk op het belang van internationale coöperatie. Zijn eigen liefdadigheidsfonds werkt nauw samen met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), waarvan het een grote financiële ondersteuner is. Toen president Donald Trump onlangs aankondigde dat hij de Amerikaanse financiële steun aan de WHO staakt, kreeg hij dan ook een uitbrander van Gates. "Stopzetting van de financiering van de WHO tijdens een wereldwijde gezondheids crisis is zo gevaarlijk als het klinkt", twitterde de miljardair. "De wereld heeft de WHO nu meer nodig dan ooit."

Favoriete boeman

Ook neemt hij het op voor [China](#), dat onder vuur ligt omdat het virus waarschijnlijk daar is overgesprongen van dieren naar mensen, en omdat de Chinese machthebbers de ziekte niet snel en transparant genoeg zouden hebben aangepakt. Maar volgens Gates misbruiken veel critici de pandemie om bestaande bedenkingen tegen China nog eens te herhalen. "Je moet in deze situatie concreet zijn", verzuchtte hij in de Financial Times. "Ik geloof niet dat we een of ander diep inzicht over de oorsprong van het virus missen doordat iemand iets achterhoudt."

Zelf krijgt Gates ook kritiek. Hij wordt al jaren achtervolgd door het verwijt dat rijke weldoeners als hij te veel invloed hebben op de keuzes van arme landen en dat zij zomaar kunnen besluiten hun focus te verplaatsen, wat Gates nu inderdaad doet. Zijn besluit om zich nu vooral te richten op het coronavirus, zou de komende tijd flinke gaten kunnen slaan in de begrotingen van overheidsinstanties en partnerorganisaties die strijden tegen aids, tbc en malaria. Erg democratisch is zijn aanpak daarmee niet.

"We zitten nu natuurlijk in een noodsituatie", zegt hoogleraar Hummels. "Maar ik mis in zijn plannen de belofte dat hij de regie neerlegt bij de WHO of bij regeringen. Waar is de democratische controle? Je wilt niet dat Gates straks beslist wie er een vaccin krijgen. Het kan niet zo zijn dat een Amerikaanse miljardair gaat bepalen wat onze prioriteiten zijn voor de volksgezondheid."

Daarnaast is Gates de afgelopen maanden uitgegroeid tot de favoriete boeman van radicaal-rechtse Trump-aanhangers en antivaccinatieactivisten en complotdenkers op sociale media. Hij is hiermee een beetje in de rol gedrukt die collega-filantroop [George Soros](#) voor het uitbreken van de pandemie vervulde.

Internetpublicisten beschuldigen Gates er bijvoorbeeld van dat hij het virus zelf stiekem heeft ontwikkeld om de wereldbevolking een 'dictatoriaal vaccinatieprogramma' op te dringen. Vervolgens zou iedereen geregeld een nieuwe versie van het vaccin nodig hebben, zoals computergebruikers ook hun Microsoft-programma's regelmatig moeten updaten. Anderen beweren dat hij met het virus de wereldbevolking wil verkleinen, om zo de CO₂-uitstoot terug te dringen en de opwarming van de aarde te beteugelen.

Stemmingmakerij

Hier in Nederland vonden argwanende internetgebruikers op de site van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een oud bericht over een onderzoek naar een poliovaccin dat werd gefinancierd door de Bill & Melinda Gates Foundation. Prompt werd dit als bewijs aangevoerd dat het overheidsinstituut, dat de Nederlandse regering adviseert over de bestrijding van het coronavirus, een spreekbuis is van de boosaardige Gates. “Wilde iemand zien hoe vuistdiep Bill Gates zit in RIVM?” meldde twitteraar ‘De Redacteur’, met een linkje naar het bericht. “Ofwel RIVM zegt gewoon wat Bill Gates wil, simpel!”

[de Redacteur](#) @DeRedacteur_

Wilde iemand zien hoe vuistdiep Bill Gates zit in RIVM?

Ofwel RIVM zegt gewoon wat Bill Gates wil, simpel!

Maar dat zou complotdenken zijn toch? @robert_bor @JoostNiemoller @wierdduk @SBergsma

Link -> [https://www.rivm.nl/nieuws/who-faciliteert-nieuw-poliovaccin-technology-transfer ...](https://www.rivm.nl/nieuws/who-faciliteert-nieuw-poliovaccin-technology-transfer...)

Als onderdeel van de voorbereidingen op de wereldwijde eradicatie van polio ontwikkelt het RIVM voor de World Health Organization (WHO) een nieuw en veilig poliovaccin voor lokale productie in ontwikkelingslanden.

Recent zijn klinische lots van het geïnactiveerde poliovaccin (IPV) geproduceerd, gebaseerd op verzwakte “Sabin” poliovirusstammen. Dit Sabin-IPV vaccin zal binnenkort in een klinische studie in mensen worden getest. Daarnaast zal de ontwikkelde technologie worden overgedragen aan producenten in opkomende landen. Hiervoor zijn de voorbereidingen gestart en de WHO heeft de eerste twee potentiële partners geselecteerd.

De WHO en het RIVM zijn hiertoe financieel in staat gesteld door de Bill & Melinda Gates Foundation.

263

3:58 PM - Apr 16, 2020

[Twitter Ads info and privacy](#)

256 people are talking about this

Zelf voorspelt de Amerikaanse tycoon dat hij, nu hij zich vol op het virus stort, nog veel meer van dit soort negatieve stemmingmakerij over zich heen zal krijgen. Hij noemt dat ‘vreemd’ en ‘paradoxaal’.

Persoonlijk toont Gates zich doorgaans juist een optimistisch gelovige in innovatie en het menselijk vernuft. Al waarschuwt hij momenteel ook voor al te hoge verwachtingen. In een gesprek met tv-zender CNN dinsdag benadrukte hij dat het nog wel even kan duren voordat een effectief vaccin grootscheeps in productie is voor alle ruim 7 miljard aardbewoners. “Als alles perfect gaat, kunnen we binnen een jaar op grote schaal aan het produceren zijn”, zei hij. “Maar het kan best zijn dat we dat niet halen. Het kan ook twee jaar duren.”

Lees ook:

Bill en Melinda Gates beschikken over heel veel leven en heel veel dood

Melinda Gates, de vrouw van Bill, van 's werelds grootste softwarebedrijf Microsoft, [*eet op vrijdagavond Domino's pizza.*](#)

Gun filantropen meer invloed

De homo economicus verliest zijn geloofwaardigheid. Laten we daarvan profiteren en [*vrijwillige bijdragen aan goede zaken stimuleren*](#), schrijft Gabriël van den Brink.

Het nieuwe coronavirus

Het coronavirus grijpt om zich heen in Nederland en de rest van de wereld. Op deze pagina vindt u het [*belangrijkste nieuws en de achtergronden*](#) daarbij.